

PRESSMEDDELANDE nr 105/26

Luxemburg den 16 juli 2026

Domstolens dom i mål C-280/25 | [Lin II]¹

Bekämpande av allvarliga bedrägerier mot Europeiska unionens finansiella intressen: EU-domstolen förklarar varför den första Lin-domen² varken strider mot den straffrättsliga legalitetsprincipen³ eller mot den nationella norm för skydd av de grundläggande rättigheterna enligt vilken det är förbjudet för domstolarna att kombinera olika regelverk för att fastställa en preskriptionsordning på det straffrättsliga området⁴

I detta sammanhang förtydligar EU-domstolen även vad som avses med allvarliga bedrägerier mot unionens finansiella intressen

Lin-domen av den 24 juli 2023 rörde ett antal rumänska medborgare som dömts till fängelse för skattebedrägeri. De hade överklagat den dom varigenom de dömts för dessa brott och gjort gällande att deras straffrättsliga ansvar var preskriberat enligt den nationella skyddsnormen om retroaktiv tillämpning av lindrigare strafflagstiftning.⁵ Till stöd för överklagandet åberopade de två domar som Rumäniens författningsdomstol (nedan kallad Författningsdomstolen) hade meddelat 2018 och 2022. Genom de domarna hade Författningsdomstolen ogiltigförklarat en nationell bestämmelse⁶ som reglerade grunder för preskriptionsavbrott⁷ för straffrättsligt ansvar, vilket innebar att det under nästan fyra år inte fanns några grunder för preskriptionsavbrott i den rumänska lagstiftningen. De rumänska medborgarna i fråga åberopade dessutom en dom från 2022 av Rumäniens högsta domstol (nedan kallad Högsta domstolen), där Högsta domstolen slog fast att denna frånvaro av grunder för preskriptionsavbrott även gällde brott som hade begåtts mellan 2014 (då den författningsstridiga bestämmelsen antogs) och 2018 (då Författningsdomstolen meddelade den första domen) i enlighet med principen om retroaktiv tillämpning av lindrigare strafflagstiftning.⁸ EU-domstolen hade tillfrågats om huruvida dessa olika domar från rumänska domstolar, och särskilt bestämmelserna om effektivt bekämpande av bedrägerier som riktar sig mot unionens finansiella intressen, var förenliga med unionsrätten. I Lin-domen erinrade EU-domstolen om att medlemsstaterna ska se till att de preskriptionsregler som föreskrivs i nationell rätt gör det möjligt att effektivt beivra brott som rör bedrägerier som riktar sig mot Europeiska unionens finansiella intressen, i syfte att undvika en systemisk risk för straffrihet för sådana brott. EU-domstolen fann därför att de rumänska domstolarna var skyldiga att underlåta att tillämpa den nationella skyddsnormen avseende principen om retroaktiv tillämpning av lindrigare strafflagstiftning, så som den fastställts i Högsta domstolens dom från 2022. Däremot slog EU-domstolen fast att de domar som Författningsdomstolen hade meddelat 2018 och 2022 var förenliga med unionsrätten, eftersom de genomförde den straffrättsliga legalitetsprincipen och medförde en lägre systemisk risk för straffrihet än tillämpningen av den nationella skyddsnorm om retroaktiv tillämpning av lindrigare strafflagstiftning som fastställts i Högsta domstolens dom från 2022. Efter Lin-domen slog Högsta domstolen likväl år 2024 fast att de rumänska domstolarna inte kunde underlåta att tillämpa Högsta domstolens dom från 2022 utan att åsidosätta den straffrättsliga legalitetsprincipen och principen om förbud mot att skapa en ny bestämmelse (*lex tertia*). I Lin II-domen, som meddelas i dag, slår EU-domstolen fast att Högsta domstolens tillvägagångssätt inte är förenligt med EU-rätten.

I målet Lin II hade direktören för två affärsdrivande bolag upprättat fakturor för fiktiva inköp för att ett tredje bolag skulle kunna minska sitt beskattningsunderlag. Den skada som åsamkats den rumänska statskassan uppgår till 268 536 rumänska

lei (RON) (ungefär 59 304 euro), medan det undandragna mervärdesskattebeloppet uppgår till 163 656 RON (ungefär 36 142 euro), vilket därmed skadar unionens finansiella intressen.

Direktören åtalades för medhjälp till skattebrott men dömdes inte. Domstolen i första instans konstaterade nämligen att preskriptionstiden för straffrättsligt ansvar hade löpt ut, vilket Appellationsdomstolen i Oradea (Rumänien) fastställde den 21 mars 2024. Åklagarmyndigheten vid Appellationsdomstolen i Oradea överklagade den 9 april 2024 den domen till Högsta domstolen med motiveringen att Appellationsdomstolen felaktigt hade avslutat det straffrättsliga förfarandet med tillämpning av den nationella skyddsnormen om retroaktiv tillämpning av lindrigare strafflagstiftning, så som den fastställdes i Högsta domstolens dom från 2022, och därmed utan att beakta Lin-domen. Högsta domstolen hyste tvivel angående de rumänska domstolarnas tillämpning av Lin-domen och framställde därför en begäran om förhandsavgörande till EU-domstolen. Högsta domstolens frågor rörde även tolkningen av begreppet allvarliga bedrägerier i EU-rätten.

I dagens dom, som är en uppföljning av Lin-domen, **klargör EU-domstolen** för det första innebörden av **begreppet allvarliga bedrägerier som riktar sig mot unionens finansiella intressen**. Domstolen slår därvid fast att när det inte finns någon nationell bestämmelse som fastställer det tröskelbelopp över vilket bedrägerier som riktar sig mot unionens finansiella intressen ska anses vara allvarliga, ska ett bedrägeri automatiskt anses vara allvarligt, i den mening som avses i PIF-konventionen⁹, när bedrägeriet avser ett belopp som överstiger 50 000 euro, oavsett om den skada som faktiskt har åsamkats unionens budget understiger detta tröskelbelopp eller inte.

För det andra betonar domstolen att den i Lin-domen **inte på något sätt slog fast att den nationella skyddsnormen om principen om retroaktiv tillämpning av lindrigare strafflagstiftning, så som den är utformad i rumänsk rätt, vilken går utöver de garantier som föreskrivs i detta avseende i artikel 49 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, principiellt strider mot EU-rätten. EU-domstolen begränsade sig** nämligen **till att slå fast att EU-rätten utgör hinder för att denna nationella skyddsnorm, så som den fastställdes i Högsta domstolens dom från 2022, tillämpas av de rumänska domstolarna i fall av allvarliga bedrägerier som riktar sig mot EU:s finansiella intressen. Detta motiverades av att en sådan tillämpning avsevärt ökar den systemiska risk för straffrihet** vid sådant bedrägeri som redan följer av de domar som Författningsdomstolen meddelade 2018 och 2022, vilka medförde att det under nästan fyra år saknades grunder för preskriptionsavbrott för straffrättsligt ansvar.

För det tredje påpekar EU-domstolen att den lösning som valdes i **Lin-domen inte innebär att de rumänska domstolarna åläggs att kombinera flera på varandra följande regelverk** i syfte att genom rättspraxis skapa en ordning för att beräkna preskriptionstiden för straffrättsligt ansvar. Lin-domen innebär således inte att de rumänska domstolarna åläggs att åsidosätta den nationella skyddsnormen om förbud mot att skapa en ny bestämmelse (*lex tertia*).

För det fjärde understryker domstolen att den lösning som valdes i Lin-domen **inte heller strider mot den straffrättsliga legalitetsprincipen, så som den fastställs i artikel 49 i stadgan om de grundläggande rättigheterna och i artikel 7 i Europakonventionen**. Det förbud som slås fast i den domen mot att de rumänska domstolarna tillämpar Högsta domstolens dom från 2022 ligger nämligen i linje med etablerad praxis från EU-domstolen och var därmed förutsebart. EU-domstolen betonar vidare att den i Lin-domen själv slog fast att domen från 2022 medförde en systemisk risk för straffrihet vid allvarliga bedrägerier som riktar sig mot unionens finansiella intressen. Således kan ingen osäkerhet konstateras i detta avseende, eftersom de rumänska domstolarna, i enlighet med Lin-domen, är skyldiga att utgå från att en sådan risk föreligger.

För det femte preciserar EU-domstolen att EU-rätten, med hänsyn till den betydelse som **principen om rättskraft tillmäts i denna rättsordning**, inte innebär att lagakraftvunna avgöranden i vilka det, med tillämpning av Högsta domstolens dom från 2022, har fastställts att det straffrättsliga ansvaret för allvarliga bedrägerier som riktar sig mot unionens finansiella intressen har preskriberats, ska ifrågasättas. Samtidigt kan ett avgörande som har överklagats i princip inte betraktas som ett lagakraftvunnet avgörande.

PÅPEKANDE: Begäran om förhandsdom gör det möjligt för domstolarna i medlemsstaterna att, i ett mål som pågår vid dem, vända sig till EU-domstolen med frågor om tolkningen av unionsrätten eller om giltigheten av en unionsrättsakt. Domstolen avgör inte målet vid den nationella domstolen. Det är den nationella domstolen som ska avgöra målet i

enlighet med EU-domstolens dom. Detta dom är på samma sätt bindande för de övriga nationella domstolar där en liknande fråga uppkommer.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

[Domen i fulltext och eventuellt en resumé](#) av domen publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793.

Bilder från uppläsningen av domen finns tillgängliga på "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106.

Håll dig uppdaterad!

¹ Förevarande mål har getts ett fiktivt namn. Detta namn är inte någon av rättegångsdeltagarnas verkliga namn.

² EU-domstolens dom av den 24 juli 2023 i målet Lin, [C-107/23 PPU](#) (se även pressmeddelande nr [129/23](#)).

³ Artikel 7 i Europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna, med rubriken "Ingen straff utan lag", bygger på legalitetsprincipen och förbudet mot retroaktivitet i straffrättsliga frågor. I den artikeln föreskrivs att ingen får fällas till ansvar för någon gärning eller underlåtenhet som vid den tidpunkt då den begicks inte utgjorde ett brott enligt nationell eller internationell rätt. Inte heller får ett strängare straff utmätas än det som var tillämpligt vid den tidpunkt då brottet begicks. Denna bestämmelse skyddar enskilda mot godtyckliga åtal och utgör en grundläggande del av rättsstaten.

⁴ Enligt denna konstitutionella princip är det bland annat förbjudet för de rumänska domstolarna att tillämpa efterföljande straffrättsliga regelverk i vissa delar genom att kombinera vissa av deras bestämmelser, inbegripet bestämmelser om beräkning av preskriptionstiden för straffrättsligt ansvar. Principen om retroaktiv tillämpning av lindrigare strafflagstiftning, så som den har tolkats av Rumäniens författningsdomstol, innebär att de rumänska domstolarna, i fall av på varandra följande regelverk, ska välja och tillämpa den lag som på det hela taget säkerställer en mer fördelaktig situation för den åtalade, utan att det för den sakens skull är tillåtet att kombinera fördelaktiga bestämmelser i efterföljande lagar och på egen hand skapa en ny hybridordning.

⁵ En mekanism som gör det omöjligt att väcka talan efter en viss tid. Det vill säga att myndigheterna slutgiltigt förlorar rätten att väcka åtal om de inte har gjort det inom en viss tid.

⁶ Den bestämmelse som befanns strida mot konstitutionen var artikel 155.1 i 2009 års strafflag, i det den bestämmelsen stod i strid med den konstitutionella principen om en tydlig och förutsägbar strafflag genom att den tillät att processhandlingar avbröt preskriptionstiden för straffrättsligt ansvar även om processhandlingarna inte hade delgetts den misstänkte eller den åtalade.

⁷ Det vill säga processhandlingar eller avgöranden som medför preskriptionsavbrott för straffrättsligt ansvar.

⁸ Högsta domstolens dom nr 67/2022.

⁹ Konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen, undertecknad i Bryssel den 26 juli 1995.